

Ξημερώνω

Ξημερώνω, ρ. [<μσν. ξημερώνω]. **1.** με βρίσκει το ξημέρωμα, ξημερώνομαι: «ήταν τόσο ωραίο το γλέντι, που ξημερώσαμε». (Λαϊκό τραγούδι: **ξημερώνω** στην Αθήνας τα δρομάκια σαν τρελός και με βλέπουν οι περαστικοί. Ο αλήτης, λένε, να τος ο φτωχός!). **2.** αργοπορώ υπερβολικά: «ξημέρωσες μέχρι να 'ρθεις!». **3.** καθυστερώ υπερβολικά, ιδίως να τελειώσω κάποια δουλειά, κάποια εργασία: «άντε, ρε παιδάκι μου, ξημέρωσες μέχρι να τελειώσεις δουλειά δυο το πολύ ωρών!». **4.** στον γ' ενικό **ξημερώνει**, χαράζει, ξεκινάει η μέρα: «το χειμώνα ξημερώνει πιο αργά». (Λαϊκό τραγούδι: **ξημερώνει** και βραδιάζει πάντα στον ίδιο το σκοπό). βλ. και λ. ξημερώνομαι.

- δεν ξέρει τι του ξημερώνει αύριο, βλ. λ. [αύριο](#).

- δεν ξέρουμε τι μας ξημερώνει αύριο, βλ. λ. [αύριο](#).

- δεν ξημερώνει (κάτι, ιδίως φαγώσιμο ή εμπόρευμα), καταναλώνεται πολύ γρήγορα, αμέσως: «όταν η μητέρα κάνει παστίτσιο δεν ξημερώνει, γιατί όλοι μας τρελαινόμαστε γι' αυτό το φαγητό || μόλις βάλω αυτό το εμπόρευμα στη βιτρίνα δεν ξημερώνει, γιατί όλοι έρχονται και το αγοράζουν».

- κανείς δεν ξέρει τι του ξημερώνει, δηλώνει πως το μέλλον είναι άδηλο: «σήμερα γελάς κι αύριο κλαίς, ή και το αντίθετο, γιατί κανείς δεν ξέρει τι του ξημερώνει». Συνών. *κανείς δεν ξέρει το κουκούτσι έχει το αυριανό βερίκοκο*.

- ξημερώνει δεν ξημερώνει, βλ. συνηθέστ. *ξημερώνεται δεν ξημερώνεται*, λ. ξημερώνομαι.

- όπου λαλούν πολλά κοκόρια, αργεί να ξημερώσει, βλ. λ. [κοκόρι](#).

- όπου λαλούν πολλοί κοκόροι, αργεί να ξημερώσει, βλ. λ. [κόκορας](#).

- στου σκύλου το προσκέφαλο, ψωμί δεν ξημερώνει, βλ. λ. [σκύλος](#).

- το ξημερώνουμε, συνηθίζουμε να μένουμε άγρυπνοι, ιδίως διασκεδάζοντας, μέχρι τις πρωινές ώρες: «κάθε Σάββατο βράδυ μαζεύεται όλη η παρέα και το ξημερώνουμε στα μπουζούκια».